

ROTTERDAMSCHES COURANT.

DONDERDAG 17 JULIJ.

HET COSTER'S-FEEST

TE HAARLEM,
in JULIJ 1856.

WOENSDAG DEN 16 JULIJ.

(Vervolg.)

Heden gedurende den geheelen namiddag bleven de fraai versierde straten van Haarlem met tal van vreemdelingen en stadgenooten opgevuld, welke overal de versieringen en de nog gemaakt wordende toebereidselen voor de verdere feesten gingen bezichtigen, vrienden en bekenden rondleidden of deze van het stationsgebouw gingen afhalen. De versiering van dat stationsgebouw bleef ook ieders bewondering wekken; die wapens en beelden boven op en in de frontispice van het gebouw; die oranje-drapèren en guirlandes langs het geheele station; die banieren van afstand tot afstand geplant; die om de pilasters en kolommen geslingerde bloemfestoenen, dat alles te zamen maakte dan ook een uitstekend geheel uit. Verder trok het huis van den heer burgemeester van Haarlem, den heer de Bruyn Kops, ook zeer de aandacht; het was geheel met wit katoen behangen, waarop de aangebrachte guirlandes van groen en bloemen en de verdere toepasselijke drapering des te beter uitkwamen, terwijl voor het huis bloemen en heesters waren aangebragt. Noemden wij reeds vroeger de versieringen door een paar boekhandelaars aangebragt als bijzonder uitmuntende, wij kunnen daar thans bijvoegen dat schier alle boekhandelaars door bijzondere draperingen, chassinetten als anderszins hulde gebragt hadden aan den grooten Coster. De Groote Houtstraat munt over het geheel ook bijzonder uit; van de Grootemarkt komende roeft daar vooral het oog de op het Wulf opgerigte trofee van wege de Haarlemsche boekhandelaars-vereening *Lourens Janszoon Coster*; een eind verder prijkt de bijzonder smaakvolle eerepoort, daar gesteld van wege de Maatschappij tot bevordering der nijverheid, versierd met inscriptien en met de namen der plaatsen waar afdelingen van de Maatschappij gevestigd zijn; boven aan het Groote Houthek was van wege de roedrijkerskamer eene trofee aangebragt. Langs bijna den geheelen Kleinen Houtweg worden guirlandes van groen en bloemen van boom tot boom aan beide zijden van den weg gespannen. Doch waar te eindigen wanneer men alles wat slechts eenigzins uitmunt met name wilde aanduiden; genoeg zij het te herhalen dat ieder het zijne naar vermogen heeft bijgebragt tot opleistering van het feest, en dat men zelfs in de achterbuurten niet achtergebleven is, waar ook groen en vlaggen prijken.

Tegen den avond spoedde alles zich naar het Spaarne, om den optocht der versierde vaartuigen te zien. Ten ruim acht ure verliet deze vloot van meer dan honderd goote en kleine bodems, uitmuntende door vlaggenpraal en keur van groen en bloemen, daar op de meeste geheele trossen en prielen van groen waren aangebragt, de Blootmarkt en zeevande zachtens door het geheele Spaarne naar het Zuider Buitenspaarne met tal van feestgenooten aan boord. Op drie groote schepen, welke bijzonder rijk waren versierd, bevonden zich de muziekkorpsen van de stedelijke schutterij, van het 1ste regiment dragonders en van het 6de regiment infanterie, welke zich bij afwisseling deden hooren; deze groote schepen, waarop de muziekkorpsen hadden plaats genomen, werden voorafgegaan, omstuwend en gevolgd door al de overige vaartuigen, en zoo stevende die feestvloot langs de met menschen gevulde wallen, terwijl de woningen langs de beide zijden van het Spaarne tot zoo vele feestzalen waren ingerigt, in welke tal van feestelingen op gulle wijze werden onthaald. Toen de avond begon te vallen werd aan de drie groote schepen en schepen in combinatie ontstoken, afgewisseld door allerlei klein vuurwerk en het ontbranden van Bengaalsch vuur, waardoor men zich eensklaps op een Venetiaansch feest verplaatst achtte; onder de versierde vaartuigen muntte er een bijzonder uit, waarop eene verlichte eerepoort was aangebragt, waarin een chassinet ter eere van den uitvinder der boekdrukkunst prijkte. Ofschoon de togt te water niet zoo ver werd voortgezet als eerst het plan was, was het toch reeds twee ure na middernacht eer de vloot was teruggekeerd van waar zij was uitgegaan, zoodat de dageraad van den tweeden feestdag reeds begon te lichten toen vele feestelingen de vreugde van den eersten dag nog genoten.

Aan de boomen langs de beide zijden van het Spaarne was mede illuminatie aangebragt, terwijl in de stad mede hier en daar verlichte chassinetten als anderszins prijken.

WOENSDAG DEN 16 JULIJ.

Met vreugde ontwaarde ieder heden morgen bij het ontwaken dat heldere zonneschijn den tweeden dag van het Costersfeest begroette en reeds spoedig begon gelijke drukte als den vorigen dag in de stad te heerschen. Die drukte nam weldra nog ontzettend toe, daar ieder oogenblik onafzienbare spoorreinen tal van feestelingen aanbragten, terwijl ook met schuilen en particuliere rijtuigen velen herwaarts kwamen.

Terwijl het klokkenspel zich deed hooren, begaf de Haarlemsche typographische vereening zich des morgens ten acht ure naar het stationsgebouw, tot ontvangst der typographische vereeningen van Amsterdam, Leyden, 's Gravenhage, Utrecht, Arnhem, 's Hertogenbosch en Middelburg. Na aankomst dezer verschillende vereeningen trok men gezamenlijk met ontrolde banieren en voorafgegaan door de muziek van de infanterie en rijdende artillerie langs den Kruisweg, door de Kruisstraat, over de Grootemarkt, door de Koningstraat en over de Botermarkt naar den Stads Doelen, waar de feestelingen door het bestuur der Haarlemsche vereening werden ontvangen. Vervolgens begaf men zich naar het Paviljoen in den Hout, waar zich inmiddels de overige daartoe genoodigden vereenigd hadden. Zoodra de typographische vereeningen ongeveer ten half elf ure in den Hout waren aangekomen, zette de optocht zich in beweging en werd geopend door een detachement dragonders en de muziek der stedelijke schutterij; daarna volgden: de ceremoniemeesters, de feestcommissie, de Koninklijke handboogschutters-vereening *Sagittarius*, de hoofdcommissie voor de oprigting van het metalen beeld, de commissie voor het Huldeblijk, de vertegenwoordigers der onderscheiden *Costers-Commissien*, de ontwerpers en vervaardigers van het beeld en het voetstuk, verschillende autoriteiten, de officieren der stedelijke schutterij en de verdere genoodigde officieren, afgevaardigden van genootschappen en instellingen die voor de oprigting van het beeld hebben bijgedragen, de leden gedeputeerden der Maatschappij van nijverheid, de muziek der infanterie, de leden der Vereening ter bevordering van de belangen des boekhandels, de muziek van de dragonders, de Typographische Vereenigen met hare banieren en de Haarlemsche liedertafels met hare banieren, terwijl deze lange trein werd begeleid en gesloten door dragonders.

Deze optocht stelde zich in beweging onder het lossen van 21 kanonschoten en nam zijnen weg langs de prachtige Decoratie (bestaande uit een ontzettend grooten aardbol door den dierenriem omgeven en door de zon beschenen, rustende in eene zee van groen, voorstellende deze woorden: *het licht ging op uit Haarslem, bloemhof*, welke decoratie door de ingezetenen van Haarlem is opgerigt als een blijk van hulde en erkentelijkheid aan de gevers van het standbeeld; bij dit huldeblijk gekomen werd zulks met eene korte toespraak door de commissie voor het huldeblijk aan de feestcommissie overgegeven, waarna de togt werd vervolgd langs de plaats waar de eereschoten werden gelost naar den gedenksteen in den Hout. Het weder was nu inmiddels veranderd en gedurende dezen togt stortregende het.

Aan het versierde Monument gekomen, schaarden de personen, welke aan den optocht hadden deel genomen en welke vele honderden in getal waren, zich rondom hetzelfde, waarop de heer *mt. Joh. Baschedt* eene korte toespraak hield.

Uitgenoodigd om de Typografische genootschappen, bij dezen Gedenksteen in den Hout, namens de feestcommissie toe te spreken, had namelijk de heer *Joh. Baschedt*, als een der oudste beoefenaren van het boekdrukkers bedrijf, gemeend daaraan te moeten voldoen, en heeft hij zijne mede-arbeiders welkom geheeten in het lustbosch der Haarlemsche burgers, in hetwelk *Coster* het eerst zijne houtletteren schikte en verschikte en alzoo den grond legde tot de hooge vlugt van een bedrijf, hetwelk bestemd was om den maatschappijken roestand van ons werelddeel te hervormen. Hulde doende aan de vaderlandsliefde van hen, die welwillend, zonder vreemde hulp, alleen met Nederlandsche bijdragen, der stad Haarlem een standbeeld, den man en de zaak waardig, hebben geschonken, heeft de spreker doen opmerken, dat de typographen hunne hulde willen betoonen op de plaats zelve, waar de eerste uitvinding heeft plaats gehad van een bedrijf, waaraan zij de meeste waarde moeten hechten, als een middel om te voorzien in hun onderhoud; — een hoogst nuttig bedrijf, als een waarborg tot behoud en bevordering van zuiveren godsdienst; — tegen verduistering of verminking der geschiedenis; — tot behoud van elke nuttige uitvinding, die, eenmaal behoorlijk wettelijk gemaakt, niet kan verloren gaan; — tot behoud eener wenschelijke vrijheid en beveiliging tegen bedrog, en op den duur geweld en verdrukking. De spreker heeft hulde gedaan aan het loffelijk voorbeeld, door de aanwezigen gegeven, door de stichting hunner genootschappen, met het doel om, met betamelijke orde, uitspanning te vereenigen met nuttige instellingen. Hij heeft hen herinnerd aan hunne verplichtingen aan hunne patronen, en de zoodanigen onder hen die eenmaal patronen kunnen worden aan die jegens hunne mede-arbeiders, en deze laatsten aan hunne zorg tot het behoud van een dierbaar voorrecht, eene welbegrepen vrijheid van drukpers, en aan het waarden van dit voorrecht, door zich te wachten voor het misbruiken dezer vrijheid.

Hij heeft ten slotte de aanwezige leden der Typografische vereenigen uitgenoodigd om hunne hulde in maatgezang te verheffen ter eere van den uitvinder van een bedrijf, hetwelk een stroom van licht en verlichting over de beschaafde menschheid heeft uitgestort, en welk licht eenmaal geheel het wereldronde zal bestralen.

Door de typografische vereenigen werd vervolgens een koor aangeheven, onder begeleiding van blaasinstru-

menten, waarop de optocht weder verder trok door den Hout en langs de prachtig getooidde en met duizende toeschouwers, zoo binnen als buiten de huizen, gevulde Houtstraat naar de Grootemarkt. Aldaar werd de feesttrein ten ruim één ure verwelkomd door een tromf-marsch van het regiment grenadiers en jagers, en opgewacht door het Gemeentebestuur en de genoodigden. De beide tribunes waren met dames in prachtige toiletten bezet en de personen die den feeststoet hadden uitgemaakt namen de overige ruimte in, terwijl de plaats voor het beeld open bleef, waar zich alleen de leden van het Gemeentebestuur en de leden der verschillende commissien bevonden, behalve onderscheiden voornamelijk genoodigden, waaronder de Minister van Binnenlandsche Zaken, van Financien en van Oorlog, leden van de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal enz.

De Markt leverde nu een zeer schoon schouwspel op; hier dat rijk met vlaggen, trofeen en wapens getooid afgesloten terrein geheel gevuld met de feestelingen; dat tal van banieren van de Typographische Vereenigen, de Liedertafels en de Handboogschutterij; ginds de huizen op de Markt, allen tot op de daken met menschen gevuld, en de verdere ruimte op de Markt geheel door belangstellende bezet.

Toen allen hunne plaatsen hadden ingenomen, verscheen *Z. K. H. prins Hendrik* der Nederlanden met mevrouw *Bareel van Hogelanden* en werd door de verschillende commissien gecompimenteerd en met muziek begroet. Daarna werd door het muziekkorps der grenadiers en jagers eene feest-overture uitgevoerd, gecomponeerd door den heer *F. Dunkler*, den kapelmester van dat korps. Vervolgens hieven de Liedertafels, onder directie van den heer *J. E. Schmitz*, een toepasselijk mannenkoor aan. De leden der hoofdcommissie en van den Gemeenteraad plaatsten zich nu voor het beeld, waarop de president der hoofdcommissie, de heer *mr. L. Merman*, het woord erlangde en het volgende zelde:

De grootste schat van een Volk is zijne historie, zoo dikwerf deze de roemrijke daden van het voorvader geslacht vermeldt. Met welgevallen en voldoening staat dan ook de tijdgenoot die beoogt op van de geschiedenis, waar hij vindt aangegevend, wat er op den vaderlandschen bodem werd verrigt ter bevordering van hetgeen goed is en edel en schoon. Het kan alzoo geene bevreemding verwekken, dat zij, die hier, uit onderscheidene oorden van het Land, zijn zamengevloeid, bij het binnentreden van Haarlems vesten, zich levendig voor den geest stellen, hoe, in den grooten strijd voor vrijheid van geweten, het bloed der Vaders op dezen grond is geplengd, en hoe eene *Kennu Hasselaer* het bewijs opleverde, dat zelfs de zwakke sexe in Nederland krachtig is, als het de verdediging geldt van de heiligste regten der burgers.

Maar ik heb thans niet te spreken van roemrijke wapenfeiten, heilrijk en weldadig slechts voor één enkele Natie; ik moet gewagen van hetgeen vóór meer dan vier eeuwen hier heeft plaats gegrepen, en aan het gansche menschdom ten zegen heeft veratrekt; van eene uitvinding welke, de vruchten van den geest verduizendvoudig heinde en verre verspreidende, het licht dat eenmaal scheen bewaart, en de bron doet zijn van ander licht, dat nog helderder schijnt.

De Nederlandsche Natie brengt, in dezen plechtigen stond, eene dankbare hulde aan de nagedachtenis van den Haarlemschen burger: *LOURENS JANSZON COSTER*, den uitvinder der boekdrukkunst!

Is het misschien eene ijdele zelfverheffing, uit nationaal trots voortgesproken, die ons de oogen doet sluiten voor de waarheid, en de regtmattige aanspraken van vreemden doet verwerpen? Hebben Mentz en Straasburg geene gedenkteecken en standbeelden opgerigt, om der wereld te verkondigen dat aan *Gutenberg* en niet aan *Coster* de eere toekomt van de boekdrukkunst te hebben uitgevonden? Onkunde en vooroordeel alleen kunnen ten nadeele van Nederland uitspraak doen. Geruigt het gij, die onpartijdig hebt onderzocht, wat de scherpzinnige en geleerde *de Vries*, geholpen door zijnen kunsdriend *Schinkel* en door den onvermoeden en volhardenden iver van onzen *Noordziek*, aan het oordeel van landgenoot en vreemdeling heeft onderworpen.

De waarheid kan lang in het duister schuilen, als zij aan het licht zich voordoeft, miskend en heftig aangevochten worden, ja zelfs hater heilige zaak voor eene poos wanhopig schijnen. Maar haar glans breekt meet en meer door de nevelen heen, en schittert gedurig helderder en onweerstaanbaarder, het heit hater vijanden wordt dagelijks dunner, haar aanhang grooter en magtiger, tot dat ook de laatste tegenspraak der schaamteloosheid verstomt, en haar zegespraal voltooid wordt. Zoo ging het, tot heden, met de uitvinding der boekdrukkunst, zoo zal het ook verder gaan! zoo deed de stem der waarheid zich gedurig krachtiger vernemen, en de uitkomst zal niet twijfelachtig wezen.

Deze voorspelling van den redenaar, wiens uitstekende gaven zoo veel hebben toegebragt tot den luister van het vierde eeuwfeest der uitvinding van de boekdrukkunst, is volkomen bewaarheid. Jal de uitkomst van den strijd, door het wakkere driemanschap met onbezweken trouw en moed gevoerd, is niet twijfelachtig. Zowel buiten als binnen onze landpalen onderschrijft elk bevoegd en onpartijdig beoordeelaar de uitspraak van *de Vries* over *Lourens Janszoon Coster*!

„Hij is de uitvinder der typographie, der eigent-
lijke boekdrukkunst; de eerste die de kunst
van bewegebare en gegoten letters heeft uit-
gedacht en beoefend, en daarin het voorbeeld
heeft gegeven aan de mentzers.”

De innigste overtuiging van de deugdelijkheid onzer
aanspraken deed, vóór eenige jaren, eene stem opgaan
in ons Vaderland: Nederland werd opgeroepen om de
nationale eer te handhaven. Had Mentz zijn metalen
standbeeld voor *Gutenberg*, moest Haarlem dan tevreden
zijn met een beeld voor haren stadgenoot, dat niet vol-
deed aan de eischen der kunst? Moest het beeld, door
bijzondere personen aan de geboorteprijs van *Coster*
verreken, niets door een geschenk van de gansche Natie
worden vervangen? De vraag werd met verduidelij-
gendaan aan de verrouwen is volkomen beantwoord.
Welke het denkbeeld eerst na verloop van verscheidene
jaren kunnen verwezenlijkt worden, maar wat is er sedert
de oproeping werd gedaan al niet op het gebied der wereld-
geschiedenis of der geschiedenis van ons Vaderland, toe-
gevallen! Wat is er al niet gebeurd, dat de algemeene
aandacht moest afleiden van een onderwerp, hetwelk
alleen in dagen van kalme de hooge belangstelling kon
opwekken, welke het verdient! Met het oog op dit
alles mag de verklaring in waarheid worden afgelegd, dat
Nederland aan de roepstem ter handhaving van den na-
tionalen roem waardiglijk heeft gehoor gegeven.

De Vorsten van Oranje, met den Koning aan het hoofd,
hebben de Vaderlandsche zaak krachtig ondersteund. Hun
voorbeeld is door een groot aantal landgenooten uit alle
rang en standen van de maatschappij gevolgd, en op
voorstel van 's Lands Regering is dit alles bekroond
geworden door de eenparige goedkeuring onzer Volks-
vertegenwoordiging.

Wat alzoo hier is opgericht, moet zijn een nationaal
gedenkteeken, ter handhaving onzer eer, aangeboden aan
de stad, waar de boekdrukkunst is uitgevonden: waar
Laurens Janszoon Coster werd geboren en waar hij zijne
kunst heeft uitgeoefend. Het blijkt nu of aan dien eisch
is voldaan! Welan! het bekleedsel valle! het beeld
worde onthuld!”

Bij het uiten dezer laatste woorden werd eensklaps
het omhulsel weggetrokken en vertoonde het fraaije
beeld zich aan aller oog, waarop een algemeene juich-
toon opging, het muziekkorps der Haarlemsche schutterij
een feestmatsch uitvoerde en het kanongebulder zich deed
hooren.

De heer *Mr. Metman* vervolgde nu zijne rede en zeide
nog het volgende:

„Wie stemt, dit beeld aanschouwende, niet toe, dat
de kunstenaar zich tot de hoogte van zijn onderwerp
heeft weten te verheffen? Gij ziet den uitvinder der
boekdrukkunst voor u als in eene voorwaartsche bewe-
ging, om naar alle vóorden der wereld verlichting en be-
schaving over te brengen. Met de opgeheven rechterhand
rooft hij u de losse letter — het geheim zijner vinding;
de gansche houding en de uitdrukking van het gelaat
geven u den denker te kennen; de beukenstam achter
hem herinnert u aan het snijden der letter, waarvan *Junius*
gewaagt, en het opperkleed wordt in de hoogte gehou-
den, opdat niets zijn gang moge belemmeren. Hoe ge-
lukkig is de kunstenaar er in geslaagd zijne verheven ge-
dachten weder te geven! Het zij gij ter op de verheven-
heid der vormen, op de volmaakte uitvoering van gelaat
en handen, of op de sterlijke plooiën van het kleed, dat
ongedwongen nederhangt, gij zult steeds de getuigenis
afleggen, dat *Royer* door dit gewrocht zijner kunst eene
nieuwe, ja misschien de schoonste lauweren heeft ge-
vlochten in de krans van zijnen roem.

Dit meesterstuk, Mijne Heeren de Burgemeester en
Leden van den Gemeenteraad van Haarlem! wordt u
door Vorst en Volk aangeboden als een bewijs van de
hooge waarde, die beide hechten aan de kunst, welke
Laurens Janszoon Coster in het leven riep. Gelukkig
heeten zij de stad, waar de uitvinding der boekdrukkunst
werd gedaan. De tegenwoordigheid van zoo vele duizenden
in Hollands bloemhof, bij de overgifte van dit nationaal
gedenkteeken, drukt hierop het zegel. Gij ontvangt hen op
eene wijze, welke getuigt van uwe hooge ingenomenheid
met het voorwerp onzer vereering. De betuiging van
aller erkentelijkheid zij u daarvoor toegebracht! Geliefte
nu het beeld te aanvaarden en in uwe hoede te nemen.
Dat het tot in het laatste nageslacht ten spoorslag strekke
aan Haarlems ingezetenen, om alle krachten aan te wenden
tot heil van het Vaderland en ten zegen der menschheid!
Ik heb gezegd.”

Nadat de liedertafels zich nu op nieuw hadden doen
hooren, nam de heer Burgemeester van Haarlem het woord
om dank te brengen namens de stad Haarlem en te ver-
klaren dat het beeld werd aanvaard. De muziek der
granadiers en jagers deed zich nu ten slotte nog hooren,
waarna de typographische vereenigingen enz., door de
muziek der stedelijke schutterij voorafgegaan, naar de
grootte zaal van het Raadhuis geleid werden, waar aan
de leden dier vereenigingen van stadswegen eenige ver-
schiensingen werden aangeboden.

Buitenland.

LONDEN den 15 jultj.

Gisteren morgen hield H. M. te Woolwich revue over
de onlangs uit de Krim teruggekeerde artillerie. Door
prins *Albert*, die de veldmaarschalks-uniform droeg, den
Prins en de Prinses en prinses *Louise* van Pruisen ver-
gezeld, had zij zich ten tien ure van het paleis van
Buckingham derwaarts begeven en werd bij hare aan-
komst door den nieuwen bevelhebber *W. F. Williams*,
graaf *Cardigan*, de kolonels *Hardinge*, *Teesdale* en *Lake*,
en verscheiden andere officieren ontvangen. Na de inspectie
deftigheids de troepen voor de Koningin, die haar hoogste
gondogen over hunne houding en de netheid hunner
uniformen en wapenen betoonde en des namiddags naar
Londen terugkeerde.

Men wil ook hier nu met zekerheid weten dat de
Koningin en prins *Albert* zich in de tweede helft van
september naar Berlijn begeven zullen, tot bijwoning der
voortrekkende des huwelijks van prinses *Louise* van Pruisen
met den Prins Regent van Baden. Voorzigtig wordt gezegd
dat de Prinses van Pruisen en prinses *Louise* den Prins
van Pruisen naar Ostende vergezellen zullen, en dat de
gansche Vorstelijke Familie tegen het einde van augustus
van daar naar Berlijn terugkeert.

— De politieke hervormingsclub gaf laatstleden zaterdag
een eeremaaltijd aan den generaal *Williams* en aan ver-
scheiden zijner krijgsmakkers, die deel aan de verdediging
van Kars genomen hebben.

— Uit officiële staten der schepen, die, gedurende den
laatsten oorlog, door kruisers en andere vaartuigen op
de kust prijs zijn gemaakt, blijkt dat hun getal 11 heeft
bedragen, van welke 3 verbeurd verklaard en 7 terug-
gegeven zijn, terwijl de zaak van het elfde nog onbe-
slist is gebleven. De geheele opbrengst der verkochte
schepen heeft £ 14,255 bedragen.

— Men verwacht hier den Turkschen admiraal *Salif-
pacha*, die in Engeland de machines voor drie oorlog-
schepen zijner Natie bestellen moet.

PARIS den 15 jultj.

De *Moniteur* deelt heden eene uitvoeringe ontwikkeling
mede der gronden van het voorstel van den baron *Ch.
Dupin*, tot oprigting van een gedenkteeken voor den
Keizer en het leger, vervolgens het den Senaat aange-
boden rapport over dit voorstel, en eindelijk een ont-
werp rapport aan den Keizer. Reeds weet men dat de
Senaat het plan aangenomen en aan de Keizerlijke goed-
keuring onderworpen heeft.

— Al het overige binnenlandsch nieuws bepaalt zich
bij bijzonderheden aangaande het verblijf des Keizers te
Plombières, van waar hij denkelijk eerst tegen het einde
der maand terugkeert. Die anders stille plaats is thans
ongemeen levendig, ten gevolge der menigte bezoekers,
die den Keizer wenschen te zien.

Ook het stellig buitenlandsch nieuws, Spanje uitge-
zonderd, levert niet veel stof tot gesprekken op. Vol-
gens gewoonte tracht men zich met allerlei geruchten
schadeloos te stellen. Daaronder behoort dat koning
Orto afstand van den Griekschen troon wil doen en
pogingen aanwendt, om, in geval zijn broeder *Adalbert*
daarvan mogt afzien, de opvolging voor zijnen schoon-
broeder, den Hertog van Oldenburg, te verwerven, het-
welk gewis bij de Westersche Mogendheden grooten
tegenstand ontmoeten zou, als berekend om Ruslands
invloed in Griekenland te doen stijgen. Nog spreekt men,
maar op even ongewissen grond, van onlusten in Italië,
met name in het hertogdom Parma.

— Een dagblad deelt de volgende anecdote mede:
Onlangs trad eene dame van zeer fatsoenlijk uiterlijk aan
het spoorstation te Arras een rijtuig der eerste klasse
binnen, waarin reeds eenige heeren zaten, een van welke
juist bezig was eene cigar op te steken. Bij het zien
dezer dame zeide hij, los weg: „de cigar hindert u
zeker niet, mevrouw?” — „Ik weet het niet, mijnheer,
lulde het fier en ernstig antwoord, men heeft het nog
nooit gewaagd in mijn bijzijn te rooken.”

— De berigten uit Napels, van 6 dezer, luiden ver-
ontrustend. Het misnoegen dat onder de bevolking
heerschte is bereids tot het leger overgeslagen. Onder
de oogen des Konings zelve heeft het bataillon scherp-
schutters zich tegen zijnen chef verzet; bij het 2de
regement der Koninklijke garde, in de hoofdstad in be-
zetting, hebben gelijke tooneelen plaats gegrepen, en
ook aan boord van het Koninklijk fregat *Amalia* zijn
wanordeligheden ontstaan. Men verzekerde dat het
ongunstig antwoord op de nota's der Westersche Mogend-
heden in de bijeenkomst is vastgesteld, tusschen koning
Ferdinand II en den Paus te Porto d'Anzio gehouden.

— De *Sinal* heeft te Marseille berigten uit Konstanti-
nopol tot 7 dezer aangebragt. Zij bevestigen de terug-
roeping der *Hospodars* van Wallachije en Moldavië,
die door stadhouders of zoogenaamde *Kaimakans* zullen
vervangen worden, welke echter nog niet benoemd zijn.
De admiraal *Tréhouart* was in de Turksche hoofdstad
aangekomen. De Sultan heeft twee prachtige paleizen
en schitterende equipages voor den maarschalk *Pélissier*
en den generaal *Codrington*, tegen dat zij uit de Krim
te Konstantinopol aankomen, in gereedheid doen brengen.
Ook zal hun door den Grootvizier een groote maaltijd
worden aangeboden. Het *Journal de Constantinople* be-
vestigt het berigt, dat de afbakening der grenzen van
Bessarabië, zoo als die door het Parijzer Congres is
aangewezen, ten eenenmale onaannemelijk is, weshalve de
plannen van twee andere afbakeningen de contracterende
Mogendheden zullen worden voorgelegd. Men dacht
dat Turkije bij het einde dezer maand geheel door de
geallieerde troepen ontruimd zou wezen. — De onge-
regelde Turksche troepen die te Schumla lagen zijn ont-
bonden. De generaal *Smith* is naar Konstantinopol terug-
gekeerd. In Kurdistan heerschte groot gebrek aan levens-
middelen en eene zware veeziekte.

— De berigten uit Griekenland gaan tot 9 dezer. De
rooverijen duurden voort. Door den heer *Christopoulos*
is eene algemeene inschrijving ten behoeve der slagtoffers
van den watersnood in Frankrijk geopend en door de
Koningin voor eene som ter waarde van 10,000 francs
daaraan deelgenomen. De druivenoogst te Corinthe
leverde de schoonste vooruitzichten op.

Per telegraaf verneemt men uit Trieste dat aldaar nog
latere tijdingen uit Konstantinopol, namelijk tot den
9 dezer, ontvangen zijn. De maarschalk *Pélissier* was
toen aldaar gearriveerd en het Duitsch-Engelsch legioen
naar Engeland ingescheept. Het Fransche kamp te Malak
was verlaten. Aan de beurs te Konstantinopol waren
de fondsen dalende.

(Per Telegraaf.)

LONDEN den 16 jultj.

De *Morning Post* zegt dat te Madrid een verschrikke-
lijke opstand is uitgebarsten. Gisteren voormiddag waren
de troepen nog meester van de stad, maar de opstande-
lingen hadden de Republiek uitgeroepen. *Espartero* was
nergens te vinden.

Binnenland.

's GRAVENHAGE den 15 jultj.

Bij Zr. Ms. besluit van den 5 dezer is de heer *C. Teves*,
te Harlingen, erkend als vice-consul der vrije en Han-
zestad Lubeck, voor de provincie Friesland en de eilan-
den Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog.

— De Opper-Ceremoniemeester heeft bekend gemaakt,
dat het Hof den rouw zal aannemen, wegens het over-
lijden van H. K. H. mevr. de hertogin *Paulina Frederika
Maria* douzière van Nassau, geboren prinses van Wur-
temberg, voort den tijd van vier weken, te weten drie
weken den middelbaren en acht dagen den ligten rouw,
ingaaende den 16 dezer.

— Door den Minister van Binnenlandsche Zaken is
ter kennis van de belanghebbenden gebragt: 1°, dat het
kanaal van Luik naar Maastricht voor de scheepvaart
zal gesloten zijn van den 12 augustus tot den 1 septem-
ber eerstkomende, zoodat gedurende dat tijdvak de
doorgaande vaart tusschen die twee plaatsen onmogelijk
zal zijn; zullende echter het water achtereenvolgens in
de verschillende panden reeds vroeger worden ingelaten,
naar mate de loop der werkzaamheden dit zal veroor-
loven, en 2°, dat de Zuid-Willemsvaart voor de scheep-
vaart zal gesloten zijn van den 12 augustus tot den 30
september eerstkomende, zoodat gedurende dat tijdvak
de doorgaande vaart tusschen Maastricht en Her-
bosch mede onmogelijk is; zullende evenwel in de
eerste pand, zich uitstrekkeende van Maastricht tot
de sluis n. 2, te Hocht, het water slechts ten ge-
stand en gedurende dien tijd worden afgetapt, als van
de uit te voeren werken noodig zal worden bevonden.

— De voorstelling in den Franschen schouwburg alhier
zak morgen den 17 dezer bestaan uit: de vaudeville *la
Fiole de Cagliostro* en het drama *l'Honneur de la maison*.

's GRAVENHAGE den 16 jultj.

Bij besluit van den 7 dezer heeft Z. M. benoemd tot
kommandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw den
heer dr. *A. de Vries*, te Haarlem, lid der hoofdcom-
missie belast met het oprigten van een metalen standbeeld
ter eere van *Laurens Janszoon Coster*; tot ridders dier
orde, de heeren *Mr. L. Metman*, te 's Gravenhage,
voorzitter van genoemde commissie, en *A. D. Schinkel*,
te 's Gravenhage, lid van dezelfde commissie, en tot ridder
der orde van de Eikenkroon den heer *J. J. F. Noordziek*, te
's Gravenhage, secretaris van meergemelde commissie.

ROTTERDAM den 16 jultj.

In de heden alhier gehouden bijeenkomst van het
kiescollegie hebben de stemgerechtigde deelhebbers in de
Nederlandsche Handel-Maatschappij, met algemeene
stemmen, den heer *H. T. Lohani* als commissaris en den
heer *Mr. P. Loopuyt* als plaatsvervanger herkozen.

— Heden werd de vergadering van het Ned. Zending-
Genootschap alhier voortgezet. Na de opening met
gezag en gebed, werd overgegaan tot de benoeming
van enkele opgevallen betrekkingen. Hierop bragt de
commissie voor de verkiezing van nieuwe directeuren
haar rapport uit bij monde van broeder *Ledeboer*, en de
commissie voor het nazien der rekening bij monde van
broeder *Molster*, waaruit bleek dat in het verlopen jaar
ontvangen is de som van f 87,680 en uitgegeven de som
van f 83,943. Het bedrag der ontvangst is aanmerkelijk
minder dan in het vorige jaar. Daarna werden de drie
zendingen, die naar Oostindië vertrekken zullen, bin-
nengeleid. Door den voorzitter werd hun de instructie
overgerekend en een hartelijk woord toegesproken, dat
beantwoord werd door een hunner. Eindelijk had het
examen der kweekelingen plaats in de uitlegging der
Nieuwen Testaments, de bijbelsche en kerkelijke ge-
schiedenis. Hierna werd de vergadering met dankzeg-
ging gesloten.

De jaarlijksche algemeene vergadering van bestuurders
en leden had heden avond plaats in de Zuiderkerk. De
voorzitter, professor *J. J. Print*, van Leyden, opende
haar met plechtig gebed en toespraak, waarop de gemeente
Ps. 89: 1 zong.

Nadat de director van het Zendinghuis, de wel eerw.
heer *H. Hiebank*, verslag had uitgebragt over den staat
en de werkzaamheden van het Genootschap gedurende
het afgelopen jaar, betrad de wel eerw. heer *C. E. van
Roetsveld* van 's Hage den kansel en sprak eene belangrijke
indrukwekkende rede uit, naar aanleiding van 2 Tim. 2: 24
over de hooge waarde der Apostolische overlevering. Het
eigenaardige dezer rede laat niet toe in bijzonderheden
van indeeling enz. te treden. Wij spreken den wensch
uit, dat die spoedig voor het algemeen verkrijgbaar mogt
gesteld worden. Nadat de redenaar den kansel verlaten
had, sprak de voorzitter de zendingen *H. J. Tendeloo*,
A. van Ekris en *J. J. Verhooff Jr.*, die gereed staan naar
Oostindië te vertrekken, met hoogen ernst en nadruk
gelukwenschend, vermanend, opwekkend en bemoedigend
toe, waartusschen de gemeente hun Gezang 77: 1 toes-
zong. Op de gewone wijze ontvingen daarbij de ver-
trekkende broeders den Bijbel, en na gebed en dankzegging
werd deze bijeenkomst gesloten, die blijkbaar op veel
aanwezigen een diepen indruk maakte.

Uit den inhoud van het verslag bleek hoe het Genoot-
schap in het afgelopen jaar zich weder te verblijden
heeft gehad over Gods zegen. Reeds de aanhef van het
verslag sprak dit uit, en het bleek in bijzonderheden uit
de uitbreiding en meerdere bevestiging der Evangelie-
verkondiging in onze O. I. bezittingen, met name in de
Menahasse van Menado, op de Ambonsche eilanden en
op Java, terwijl ook op Timor en elders door de zen-
dingen van het Genootschap met eenige vrucht gewerk
was; het bleek uit den voortgang en de bevestiging van
gemeenten en het toebrengen van vele Heidenen; het
bleek uit het vermeerdert getal zendingen; thans tot
24 geklommen; uit de goede werking van verschillende
inrigtingen door het Genootschap in het leven geropen;
eindelijk ook uit den finantiëlen toestand van het Ge-
nootschap. Wat dit laatste aangaat, niettegenstaande
de inkomsten ongeveer f 2000 minder waren dan het
vorige jaar, had men, gelijk boven reeds vermeld is,
een saldo van f 3737. 33½, bij eene uitgave van f 83,943 04½,
welke die van het vorige jaar met ruim f 9000 overtrof.

— Heden, den dag der plechtige onthulling van het stand-
beeld voor *Coster* te Haarlem, ziet men bij verscheiden
heeren boekdrukkers en boekhandelaars hier ter sted
vlaggen wapperen. Ook aan de drukkerij onzer Courant
en aan die der Nieuwe Rotterdamse Courant zijn
vlaggen uitgestoken.

— Wij vernemen dat aanstaanden zaterdag, bij gelegen-
heid van den wedstrijd der Koninklijke Nederlandsche
Yachtclub alhier, eenige volksvermaken, door den heer
E. Meinhardt, directeur der Gymnastie- en Zwemscholen,
geregeld en bestuurd zullen plaats hebben, die des mid-
dags ten half een ure aanvangen en bestaan zullen in het
beklimmen van den cocagne mast aan de Veerkade, en in
kaarsbijten, tonloopen, het zoogenaamd strooptobberje,
het boegsprietloopen en het lanssteken aan de Willems-
kade. Ongewijfeld zal eene groote en naar men ver-
trouwt tevens ordelijke volksmenigte, tot deelneming
aan en bijwoning van deze vermakeligheden, derwaarts
stroomen.

— Voor de verkiezing van een lid der Tweede Kamer van de Staten-Generaal in het hoofddistrict Leyden zijn gisteren 1779 geldige stembiljetten ingeleverd, bij de opening waarvan heden gebleken is dat zich 763 stemmen op den heer *G. Groen van Prinsterer*, 757 op den heer *Mr. G. C. J. van Reenen*, voormalig minister van binnenlandsche zaken, 133 op den heer *Mr. N. Sikkell*, *Grqor* en 96 op *Jhr. C. M. Storm van 's Gravesande* verenigd hebben, zoodat eene overstemming zal moeten geschieden tusschen de heeren *Groen van Prinsterer* en *van Reenen*.

— Het Hoofdbestuur der Vereeniging ter bevordering van fabriek- en handwerksnijverheid in Nederland, gevestigd te 's Gravenhage, heeft den 10 dezer de volgende circulaire rondgezonden:

Het zal u waarschijnlijk niet onbekend zijn, dat in de maand november des vorigen jaars is opgericht eene *Association Belge pour la réforme douanière*, door welke Vereeniging, op den 22, 23 en 24 september aanstaande, te Brussel een Europeesch congres is bijeengeroepen, dat zal beraadslagen over de middelen, door welke de vrijheid van handel russen alle beschaafde Volken verhoogd kan worden.

De strekking dezer Vereeniging, alsmede de beweegredenen, die haar deden besluiten tot zamenroeping van een dergelijk congres, zullen u genoegzaam duidelijk blijken uit de bijgevoegde stukken, welke het hoofdbestuur der Vereeniging ter bevordering van fabriek- en handwerksnijverheid u verzoekt wel met de meeste aandacht te willen overweegen en aan een opzettelijk onderzoek te onderwerpen, niet twijfelende of ook gij zult u daarna kunnen vereenigen met het gevoelen van het hoofdbestuur, dat het van groot belang te achten is, dat ook Nederland op dit congres worde vertegenwoordigd.

Het naauwe verband dat er bestaat tusschen handel en nijverheid en de overtuiging dat de nijverheid alleen krachtig bloeijen kan onder het stelsel van vrijen handel, hebben aanleiding gegeven dat de gedachte van het hoofdbestuur der Vereeniging, welke zich meer bepaaldelijk de bevordering van fabriek- en handwerksnijverheid ten doel stelt, op deze zaak is gevestigd; het hoofdbestuur begreep, dat hoe meer de nijverheid wordt ontelagen van de banden, welke haar belemmeren zich vrijelijk naar alle zijden te ontwikkelen, hoe meer de slagboomen, die haar nu nog in den weg staan, om te worden wat zij zijn moet, krachtig, sterk, steeds voortstrevende op den eenmaal gebaanden weg van vooruitgang; — hoe meer de nijverheid zullen ondervinden, dat ook hun geluk, hun welzijn daardoor wordt bevorderd, en hoe meer het pauperisme, dat voornamelijk door vermeerdering van arbeid op het krachtigst kan worden bestreden, zal verminderen en verdrongen zal worden door eene toenemende welvaart des Volks.

Het hoofdbestuur vermeende evenwel eerst te moeten onderzoeken, met welk inzicht het in deze bedoeld congres is bijeengeroepen en welke onderwerpen men zich voorstelt daarop te behandelen, ten einde daarna te kunnen overweegen, of het ook van belang ware Nederland daarop vertegenwoordigd te zien; het heeft dit onderzoek in het werk gesteld en de uitslag daarvan wordt u in de reeds vroeger genoemde stukken aangeboden, waaruit het u zal blijken, dat het congres zich zal bezig houden met de volgende vragen:

1. „welke kunstmatige of natuurlijke beletselen staan de uitbreiding in den weg van de handelsbetrekkingen van het K. K. door U vertegenwoordigd?”
2. „door welke praktische middelen kunnen de beletselen, die in elk Land de uitbreiding der handelsbetrekkingen met het Buitenland in den weg staan, worden weggenomen en verminderd?”

De Belgische Vereeniging roept daartoe op allen, die in staat zijn door hunne ondervinding of kennis mede te werken tot bereiking van haar doel, en het Congres door hunne denkbeelden, kundigheden of ondervinding voor te lichten en daardoor meerder licht te verspreiden over de vragen, welke in behandeling zullen worden genomen.

En zou dan nu Nederland daarin achterlijk blijven? Zou Nederland, waarin ten allen tijde het beginsel van handelsvrijheid zoo zeer is gehuldigd, — Nederland, dat wel verre, zoo als onlangs door een der redenaars op eene meeting te Huy gehouden, werd genoemd onder de Landen, die de impulsie in den laatsten tijd aan de vrijzinnige denkbeelden, in zaken van handel gegeven, gevolgd hebben, intengende die impulsie gegeven heeft, welke thans door anderen gevolgd wordt, — zou Nederland nu achterblijven, daar, waar het regt heeft mede te spreken, ten einde dergelijke misvattingen te voorkomen?

Ware het alleen daarom, de eer van Nederland zou eene vertegenwoordiging op dit congres vorderen, doch nog meer vereischd zulks het belang, dat ook Nederland, als handeldrijvende Natie, bij de zaak heeft, hetwelk niet noodig zal zijn hier uiteen te zetten; reeds heeft het congres de toezegging ontvangen, dat het door gedelegeerden van andere Landen, en wel, voor zooverre zulks thans reeds bekend is, van Engeland, Spanje en Sardinië, zal bijgewoond worden, en het Hoofdbestuur vermeent, dat Nederland een blijk van belangstelling niet moet onthouden, daar waar sprake is van de bevordering of van de verdediging van vrijen handel, en dat wij aldaar niet alleen mogen medespreken, maar zelfs eene eerste plaats mogen innemen.

Het Hoofdbestuur heeft daarom besloten, eene oproeping te doen, niet alleen aan alle maatschappijen en vereenigingen, van welken aard ook, die de belangen van handel en nijverheid voorstaan, maar ook aan alle industriëlen en maten van beproefde kundigheden, om de handen ineen te slaan, tot het zenden van afgevaardigden op dit congres.

Het verzoekt u dan, dit een en ander te willen mededeelen aan allen, die gij vermeent daartoe te kunnen en te willen medewerken, en hen uit te noodigen tot het houden eener bijeenkomst, op maandag den 4 augustus aanstaande, des voormiddags ten 11 ure, in het lokaal *het Groot Keizerhof* te 's Gravenhage, ten einde aldaar over te gaan tot het bespreken van de middelen, welke zullen kunnen leiden, om de hierin uiteengezette denkbeelden te verwezenlijken.

Gaarne zou het Hoofdbestuur evenwel alvorens van u weled. wenschen te wesen of het zich ook van uwe medewerking, waarop het hangen prijs stelt, mag ver-

zekerd houden, ten einde deze bijeenkomst niet vruchteloos zij en leiden mogen tot het gewenschte doel.

Het Hoofdbestuur stelt zich voor inmiddels pogingen aan te wenden tot het verkrijgen van de stukken, welke door het Congres verlangd worden, doch houdt zich niet te min aanbevolen voor al die inlichtingen, welke u weled. zoudt kunnen verschaffen en die van invloed zouden kunnen zijn op de te houden beraadslagingen.

Het Hoofdbestuur voornoemd.
De President,
(get.) FORSTNER VAN DAMBENOY.
De Secretaris,
(get.) HERMANS.

— Naar men verneemt zijn de beide ter reede van het Nieuwe Diep liggende oorlogsfregatten DOGGERSBANK en DE RUYTER bestemd voor een korten kruistocht in de Oostzee; de zeildag zou op 1 augustus bepaald zijn.

— Eergisteren namiddag, met den trein van drie ure, kwam Z. K. H. prins *Oscar* van Zweden, met talrijk gevolg en vergezeld van Zr. Ms. adjudant kapitein *van Mansveld*, te Arnhem aan, en werd aan het station door Z. Exc. den Staatsraad commissaris des Konings in Gelderland, den generaal majoor *Oudemans* en de overige hoofdofficieren en hunne adjudanten, te Arnhem in garnizoen, opgewacht. Na zich eenigen tijd met voornoemde heeren onderhouden te hebben, is Hoogstdezelve met de daartoe gereed staande hofrijtuigen, vergezeld door genoemden heer Commissaris des Konings, naar het Loo vertrokken. Ten ongeveer elf ure keerde Z. K. H. van daar te Arnhem terug en vertrok onmiddellijk met een specialen trein naar Utrecht, om, na aldaar overnacht te hebben, gisteren een bezoek bij H. M. de Koningin Weduwe te Soestdijk af te leggen.

— Men weet dat de hoogst gewichtige zaak van het uitwateringskanaal in Noordbrabant sedert geruimen tijd geheel sluimerende was en welke hevige klachten daarover tegen de Ministers aangeheven werden. Nu deelt de *Nieuwe Noordbrabarter* met genoegen mede, dat de nieuwe Minister van Binnenlandsche Zaken aan den hoofd-ingenieur van Noordbrabant geschreven heeft, hoe hij onder de onafgedane zaken van zijn departement de kwestie dier uitwatering, van Grave naar den Amer, heeft aangetroffen. De Minister verlangt deze zaak tot een einde te brengen, maar aangezien de sluiting van het kanaal St. Andries of het Schansche gat eene verandering in het beschouwen dezer kwestie kan en moet te weeg brengen, heeft Z. Exc. goedgevonden den heer hoofd-ingenieur te vragen of die digting eene verandering in het daargesteld plan en de daaraan verbonden kosten kan en moet te weeg brengen, en daarvan verslag te geven, opdat de Minister in staat gesteld worde daartrent de noodige voordragt aan de Tweede Kamer te doen. Reeds is eene langdurige bijeenkomst door het bestuur van het waterschap voor de uitwatering met den heer hoofd-ingenieur gehouden, die zich de zaak zeer toegegaan heeft betoond.

— De *Goessche Courant* deelt het volgende mede: Dezer dagen is aan den Wilhelminapolder, onder directie van den ingenieur *J. F. W. Conrad*, en den werkbaas *F. Ferdinandusse*, door den aannemer *W. van Uye*, gezonken, ter beveiliging van den in het voorjaar zoo aangetast oever, een rijzen zinkstuk van eene oppervlakte als nog nimmer in Zeeland beproefd was, en die nog eenige honderd vierkante ellen meer bedroeg dan het onlangs gezonken stuk in het kanaal van St. Andries. Het zinkstuk, 110 el lang en 45 el breed zijnde, had eene oppervlakte van bijna een halven bunder; ongeveer 90,000 bossen rijs waren tot de zamenstelling gebezigd, en 500 kubieke ellen vetgrond, in eene om het stuk liggende vloot van vletters geladen, benevens 250 lasten Vilvoordschen steen, werden tot belasting van het stuk aangebragt. Niettegenstaande het buitengewoon onstuimig weder van dingsdag, had het stuk door de genomen voorzorgsmaatregelen niet geleden; gedurende de zinking heerschte daarop de volmaaktste orde, en zag men het werkvolk, tot over de knieën in het water, met lust den steen tot belasting aanbrengen. — Vele belangstellenden en deskundigen, van elders woonden de werkzaamheden bij; allen waren overtuigd, dat de zinking van dit buitengewoon groot stuk volkomen gelukt was.

— Sedert eenigen tijd heeft zich te Middelburg eene nieuwe secte gevormd van zoogenaamde antitogaïsten, zich noemende gemeente „onder 't kruis”, welke wekelijks bij elkander komt tot het houden van oefeningen. Thans verneemt men, dat door die vereeniging een kapitaal huis op de Rouansche kade te Middelburg is aangekocht, dat tot eene kerk zal worden verbouwd.

— De waterhoogte te Arnhem was den 15 dezer 2,17 el. De Rijnhoogte te Keulen was den 15 dezer 10 voet 3 duim Keulsch peil (9 voet 11 duim Rijnlandsch).

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 16 Julij.
OVERLEDEN: B. Bal, z. 12 j. — N. C. de Kanter, z., 3 m. — F. Siebel, 9 j. — C. R. Drost, wed. J. Stark, 56 j. — A. E. Ramakers, d., 2 m. — F. W. Vesters, z., 6 m. — L. van den Heuvel, jm., 20 j.
BEVALLEN: J. M. Scheffer, geb. Nootboom, d. — C. Stamkot, geb. Edeling, z. — W. J. Braams, geb. Lamot, z. — W. van der Neut, geb. van der Wepel, z. — A. C. de Vos, geb. van Assendelft, d. — J. C. Romer, geb. Engelfriet, z. — A. B. van Vianen, geb. Kersteman, z. — M. C. Doekemeijer, geb. Lighthart, z. — E. Degemans, geb. Stein, z. — W. M. van der Linden, geb. Dorly, d. — J. Baumann, geb. Beckman, d. — B. Brants, geb. Velthuisen, d.
GERUWD: J. B. Harmeyer, jm., 26 j., met J. M. Koenemann, jd., 24 j. — C. P. Ramberg, jm., 31 j., met H. P. Lüneburg, jd., 26 j. — A. A. Bongards, jm., 29 j., met A. E. Schoutens, jd., 23 j. — T. van Duyvenbode, jm., 25 j., met C. E. Kortel, jd., 24 j. — C. Klok, jm., 29 j., met G. J. de Graaf, jd., 30 j. — J. Gros, jm., 33 j., met M. M. van Steensel, jd., 23 j. — J. Sijkers, jm., 30 j., met H. J. Schaber, jd., 20 j. — J. J. B. Ivens, jm., 22 j., met E. van Wijk, jd., 24 j. — G. Bekker, jm., 26 j., met S. M. Broekhuizen, jd., 28 j. — W. Jansen, jm., 24 j., met G. van Setten, jd., 20 j. — G. Brandse, jm., 30 j., met E. R. Keethe, wed. M. van Dijk, 48 j. — J. H. A. Hermse, jm., 23 j., met W. Beck, jd., 18 j. — H. Arts, jm., 42 j., met B. J. Lighthert, jd., 34 j. — C. van Gilse van der Pals, jm., 31 j., met J. C. Claus, jd., 22 j. — P. M. Oosterbeek, jm., 22 j., met J. M. Hulhoven, jd., 20 j.

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING van HUIZEN enz., in het Notarishuis te Rotterdam, Woensdag den 16 Julij

Een Huis, Bovenhuis en Erve, aan de westzijde van de Oostmolenstraat, aan de Valkenbrugg, wijk 11, n.º 231. In trekgeld f 8825, daarboven f 300, opgehouden.
Een Huis, Bovenwoning en Erve, aan de oostzijde van de Westmolensteeg, wijk 4, n.º 202. In trekgeld f 8600, daarboven f 200, verkocht.

Een Huis, Bovenwoning en Erve, aan de westzijde van de Nieuwsteeg, uitkomende in de Leeuwelaan, wijk 5, n.º 246. In trekgeld f 1575, daarboven f 20, verkocht.

Een Huis, waarin de Tabaks-Affaire en Winkel wordt uitzegensend, Bovenhuis en Erve, aan de westzijde van den Opper, op den zuidhoek van de Broedersteeg, wijk 6, n.º 242. In trekgeld f 4250.

Beetijdingen.

Nederland.

HELLEVOETSLUIS 16 Julij. Gisteren avond arriveerde *Bordeaux* (st.) van *Bordeaux*; — heden *Heriblas*, *Petersson*, van *Stockholm*; *Marla Elisabeth*, *Goudswaard*, v. *Christinesad*; *Victoria*, *Löbnitz*, *Adolph Frederik*, de Jong, en *Bears van Amsterdam*, *Rasberg*, alle drie v. *Riga*; *Fredrik*, *Hansen*, van *Rathau*; *Ida*, *Mulder*, van *St. Petersburg*; *Ellida*, *Jansson*, van *Pernau*; *Maurice*, *Nesved*, v. *Port Kunda*; *Minna*, *Schwarz*, v. *Hapsal*; *Neva*, *Fawcitt*, v. *Newcastle*; *Bezoekie*, *Schaap*, van *Brouwershaven* (per *Kinderdijk*); *Heinrich III*, *Ehlers*, v. *Arensburg*, en *Fortuna*, *Semp*, v. *Frederikstad*. — Vertrokken *Zwarte Zwaan*, *Stikkel*, n. *Buenos-Ayres* (per *Brouwershaven*), is bij de Goerehaven geankerd. — De *Supply*, kapit. *Buck*, is met assistentie en na het uitwerpen van eerste lading vlot gekomen. — De *Dorothea Henriette*, kapit. *D. Smit*, is bij het Schaar geankerd; de wind Z. W. — W. Z. W., hard.

ZEILKLAAR te HELLEVOETSLUIS *Nieuw-Lokkerland*, *Hoffman*, en *President Ram*, *Ulrich*, beiden naar *Batavia*.

BRIELLE 16 Julij. Gearriveerd de *Maas* (st.) van *Bristol*, en *Ornen*, *Jensen*, v. *Werder*. — Vertrokken *Norfolk* (st.) naar *Goole*; *Grafte* (st.), *Lord John Russell* (st.) en *Moselle* (st.), alle drie n. *Londen*, en *Irwell* (st.) n. *Hull*; de wind Z. — W.

MAASSLUIS 16 Julij. Heden vertrokken *Elmer*, *Stoney*, n. *Newcastle*, en *Kitty*, *Bücher*, n. *Stockton* (doch de eerste is buiten geankerd, en de laatste op de reede terug); de w. Z. W. — W. N. W. BROUWERSHAVEN 16 Julij. (W. N. hard.) Vertrokken *Bezoekie*, *Schaap*, naar *Rotterdam* (per *Kinderdijk*).

TEXEL 16 Julij. (Kompasronde.) Nog gearriveerd *Wilson*, *Appleton*, v. *Shields*; *Jullang*, *Biel*, v. *St. Petersburg*; *Familien*, *Otterbeck*, van *Nerwa*, en *Ellida*, *Gallas*, van *Riga*. — Vertrokken *Drie Broeders*, *Visser*, naar *Londen*; *Clyde*, *Walton*, naar *Sunderland*; *Amielin*, *Hein*, naar *Newcastle*; *Prelopa*, *Möller*, en *Tre Sidskends*, *Svensen*, beiden n. *Drammen*, en *Mystery*, *Southgate*, op avontuur.

TEXEL 16 Julij. Gearriveerd *Souburg*, *Evers*, en *Johanna*, *Hilbertsma*, beiden van *Bangoewangle*, en *Jan Visser*, *Driest*, van *Suriname*. — Vertrokken *Menor*, *Zijstra*, naar *Batavia*, en *Vrije Handel*, *Stenders*, naar *Gothenburg*.

ZEILKLAAR te NIEUWEDIJEP *Juno*, *Chevalier*, en *Julie Claire*, van *Oosteroom*, beiden naar *Batavia*; *Cuba*, *Zellmaker*, n. de *Sacramacca*, en *Ablasserdam*, *Pott*, naar *Rotterdam*.

VLEIE 14 Julij. (N.) Gearriveerd *Harlingen* (st.) van *Londen*; gisteren nog *Twee Gebroeders*, de *Boer*, van *Newcastle*; *Jabina*, *Schmidt*, van *St. Petersburg*; *Maik*, *Hazewinkel*, *Helens*, van der *Wal*, *Acly*, *Bonnesen*, en *Frits & Bazay*, *Suitt*, alle vier v. *Riga* (de laatste met assistentie wegens verlies van anker en ketting en meer andere schade; is naar *Harlingen* opgezield); *Jankvrouw Elisabeth*, *Schuur*, v. *Christiansand*, en de *Amstel* (st.) van *Hamburg*. — Vertrokken niets; gisteren nog *Georg V* (st.) naar *Harburg*.

Buitelandse Havens.

Aangekomen:

Te VENETIE 9 Julij *Brandenburg*, *Dehuers*, van *Amsterdam*.
Te MAROIM 24 mei *Jenneke Hendrika*, *Pik*, van *Rio-Grande*.
Te KERTCH vóór 10 Junij *Jeantine*, *Befling*, van *Rambach*. — Te KONSTANTINOPEL vóór 26 Junij *Jacobs*, van der *Plas*, van *Galaz* naar *Falmouth*; 27 dito *Wilhelmina & Henriette*, de *Boer*, van *Taganrok* naar *Falmouth* (zou den 28sten de reis voortzetten). — Te TRIEST 10 Julij *Stad Sluis*, *Ets*, van *Londen*. — Te VENETIE 8 Julij *Elisabeth Catharina*, *Levesen*, van *Amst.* — Te GIBRALTAR 3 Julij *Margaretha*, *Bakhuys*, van *Harlingen*; 4 dito *Elise Berg*, *Post*, en *Eensgezindheid*, *Zuidema*, beiden van *Konstantinopel*. — Te HAMBURG 13 Julij *Aaltje Helena*, *Meijer*, en *Elischa*, *Albers*, beiden van *Amst.*; 14 dito *Hoop en Liefde*, *Nieland*, van *Amst.*, en *Christina Alida*, *Lakerooy*, van *Napels*. — Te BREMERHAVEN 12 Julij *Anstina Maria*, *Schulte*, van *Amst.* — Te SWINEMUNDE 12 Julij *Johanna Marchina*, *Koning*, van *Londen*. — Te PILLAUI 11 Julij *Antelope*, *Gnoodde*, van *Petersburg*; *Geerdina Beets*, *Pik*, en *Alida*, *Harding*, beiden van *Riga*. — Te KROONSTAD 5 Julij *Kleine Fritz*, *Waack*, van *Rotterdam*; 6 dito *Jonge Bolk*, *Kolk*, van *Bordeaux*; 7 *Wilmina*, *Baas*, van *Stockholm*; 8 *Juffer Garretts*, *Kiers*, van *Londen*. — Te ARCHANGEL 28 Junij *Tjokken*, *Drewee*, en *Clara Wilhelmina*, *Zuiderdin*, beiden van *Groningen*, *Anna Geertruida*, van *Ingen*, van *Delfzijl*, *Eoreselling*, *Wunderlich*, van *Schiedam*, de *Lauwerzes*, *Kloekers*, van *Rott.*, en *Koophandel*, *Hjelmström*, van *Amst.*; 29 dito *Alida*, *Oldenburger*, v. *Hamburg*; 30 *Alexandrine*, *Vagt*, van *Schiedam*, *Vrije Handel*, *Lupkes*, van *Groningen*, en *Margaretha*, *Korie*, van *Hamburg*. — Te STOCKHOLM 9 Julij *Janse*, van *Wijk*, van *Triest*. — Te KOPENHAGEN 12 Julij *Elisabeth*, *Jensen*, van *Schiedam* (is verder gezeld).

Vertrokken:

Van BALTIMORE 30 Junij *Zeester*, *Nenneboog*, n. *Westindie*. — Van MALTA 7 Julij *Maria*, *Hendriks*, n. *Gibraltar*. — Van GENUA 10 Julij *Stad Leyden*, *Ruige*, n. *Batavia*. — Van HAMBURG 14 Julij *Anna*, *Veldkamp*, n. *Koningsbergen*. — Van BOLDERAA 4 Julij *Veendam*, *Hazewinkel*, n. *Engeland*; 5 dito *Willem*, *Steffens*, *Margaretha*, de *Groot*, en *Geertruida Anna*, *Rizes*, alle drie naar *Elsener*; 6 dito *Egbertina Anna*, *Schuring*, *Drie Gezusters*, *Mulder*, en *Alida*, *Kuperus*, alle drie naar *Holland*, *Femencia Caribona*, *Pomper*, en *Tjallinga Aurelia*, *Fekkes*, beiden n. *Elsener*, *Arntina Jacobs*, *Bakker*, *Tjadda*, *Staal*, en *Margaretha*, *Staal*, alle drie n. *Schotland*; 7 *Alida*, *Peper*, en ... *Rotjewid*, beiden n. *Elsener*; 8 *Marie*, de *Jong*, n. *Londen*, *Harriet*, *Hansen*, n. *Holland*, en *Tweelingen*, van der *Laan*, n. *Elsener*; 9 *Frits Blücher*, *Agrell*, n. *Amst.*, *Gezina Alida*, *Botje*, n. *Nemel*, en *Johanna Gezina*, van der *Veen*, n. *Londen*. — Van KROONSTAD 7 Julij *Jezellina*, *Veendorp*, n. *Newburgh*, *Drie Gebroeders Sikkens*, *Kammings*, *Pier Gebroeders*, *Woudstra*, en *Catharina*, *Duinjer*, alle drie n. *Antwerpen*, *Johanna*, *Kagelmecher*, *Elisabeth Kuward*, *Wolthekker*, *Theodor*, *Röben*, *Anna Arendina*, *Pott*, *Margrietha*, *Klusem*, *Manna*, *Pedersen*, *Marla*, *Dijk*, *Zwaantje Cornelia*, *Blecker*, *Jantina Klina*, *Lever*, *Karen & Louise*, *Nielsen*, *Trakvogel*, *Lovius*, *Zwaantje Hendrika*, de *Boer*, en *Jeitina*, *Scherpbrif*, alle dertien n. *Amst.*, *Cornelia Catharina*, *Hagedoorn*, n. *Amst.*, of de *Zaan*, *Hermann*, *Brüns*, *Harmonia*, *Doewes*, en *Catharina Kaelina*, *Vos*, alle drie n. *Zaandam*, *Jantina Frouwina*, *Duin*, n. *Zwolle*, *Janse Doornbos*, *Addens*, n. *Schiedam*, *Estina*, *Besseling*, en *Grietje de Groot*, *Mulder*, beiden n. *Elsener*; *Ida Berendina*, *Hensema*, naar *Kiel*, *Goede Verwachting*, *Liaffin*, *Alida Schurling*, *Kulpers*, *Harmonie*, *Keizer*, en *Sleka*, de *Groot*, alle vier n. *Stettin*, *Adriana*, *Stoeldraanjer*, *Cornelia*, *Lesstuyver*, en *Jonge Willem*, *Brandts*, alle drie n. *Dantzig*, *Argo*, *Koster*, n. *Stockholm*, *Maria Beerta*, *Roojess*, naar *Bristol*, *Magrietha Hendrika*, *Datema*, *Maria Janne Jacobs Berendina*, van der *Veen*, *Verwachting*, *Mets*, *Nlessina Beerta*, *Boer*, en *Hendrika*, de *Jonge*, alle vijf naar *Koningsbergen*; 8 dito *Gebroeders*, *Wegener*, n. *Dublin*, en *Gezina Hendrika*, *Breeland*, naar *Stettin*. — Van ARCHANGEL (uitgeklaard) 26 Junij *Emmy*, *Müller*, n. *Amst.*; 28 dito *Arlanda*, van der *Weiden*, naar de *Maas*, *Marie*, *Brown*, en *Aurora*, *Troensegaard*, beiden n. *Amst.*, *Urania*, *Mildestreft*, en *Phönix*, *Devers*, beiden n. *Rott.*, *Peter Johansen*, *Groenherg*, n. *Schiedam*, en *Boreas*, van der *Tas*, n. *Hellevoetsluis*; 29 *Ludwig*, *Thomsen*, naar *Koog* aan de *Zaan*, *Anna Elisabeth*, *Rock*, en *Maria Agneta*, *Franzen*, beiden n. *Amst.*; 1 Julij *Conrart*, *Freeman*, n. *Amst.*, *Glar*, *Lambach*, n. *Rott.*, *Johan Schwefel*, *Hofeldt*, n. *Koogerpoel*, *Afona*, *Kröger*, *Concordia*, *Rosenberger*, en *Ebenezer*, *Petersen*; alle drie naar *Schiedam*.

BOSTON 30 Junij. De brik *Marellus*, kapitein *Walker*, van *Wilmington* naar *Amsterdam*, te *Nassau* (N. P.) binnen, is afgekeurd en mede de lading verkocht.

In de SOND gearriveerd: 11 Julij *Margaret Ann*, *Griffith*, van *Dordrecht* naar *Dantzig*, en *Morgenster*, *Koom*, van het *Nieuwe Diep* naar *Nerwa*; 12 dito *Engelina Patronella*, *Kulper*, v. *Rotterdam* n. *Petersburg*; *Jacobus*, van *Deest*, van *Riga* n. *Rotterdam*; *Geerdina*, *Doewes*, van *Riga* n. *Zaandam*; *Angela*, *Meijer*, v. *Riga* n. *Holland*; *Onle*, *Posta*, v. *Petersburg* n. *Groningen*; *Tessina*, *Mool*, v. *Amst.* n. *Dantzig*; *Moss*, *Falck*, v. *Wyburg* n. *Amsterdam*, en *Illetka*,

